



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.31.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2460 Pani Posłanki Iwony Hartwich w sprawie decyzji wojewódzkiego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności ustalającej poziom potrzeby wsparcia, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Przepisy i standardy dotyczące ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu oraz szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) oraz rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581).

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych potrzeba wsparcia to następstwo braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustalaniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę - uwzględniając wiek osoby i jej niepełnosprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub sensoryczną - zdolność samodzielnego wykonywania określonych, związanych z codziennym funkcjonowaniem, czynności, czas potrzebny do ich wykonania, rodzaj wymaganej przy tym pomocy, a także konieczność wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą celem zwiększenia, bądź utrzymania niezależności osoby z niepełnosprawnościami. Zgodnie z treścią art. 4b ust. 3 przywołanej ustawy poziom potrzeby wsparcia ustala się w wartościach punktowych w skali od 0 do 100.

Ocena poziomu potrzeby wsparcia, dokonywana przez składy ustalające złożone ze specjalistów przygotowanych do jej wydawania, uwzględnia każdy aspekt funkcjonowania osoby z niepełnosprawnościami (fizyczny, psychiczny, intelektualny i sensoryczny). Zgodnie z § 5 ust. 1. rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający, w jednym miejscu i czasie, określa poziom potrzeby wsparcia przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności na podstawie: obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w zakresie wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem. Potrzebę wsparcia ustala się w odniesieniu do 32 precyzyjnie zdefiniowanych w rozporządzeniu czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, zaliczających się do uniwersalnych aktywności człowieka i opracowanych w oparciu o składnik drugi („Aktywności i uczestniczenie”) Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), obejmujący pełny zakres dziedzin dotyczących funkcjonowania zarówno z perspektywy pojedynczej osoby jak i społeczeństwa. Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania - jeżeli osoba zainteresowana nie ma zdolności do

samodzielnego wykonania danej czynności – określa się rodzaj wymaganego wsparcia oraz częstotliwość jego udzielania, którym jest przypisana określona wartość punktowa. Zgodnie natomiast z § 11 ust. 9 przedmiotowego rozporządzenia, ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania dokonywane jest w oparciu o algorytm przewidujący, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej takiej czynności określa się jako iloczyn współczynnika ustalającego zdolność do samodzielnego wykonywania czynności, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej do danej czynności. Ostatecznie uzyskany przez osobę poziom potrzeby wsparcia jest wyrażony wartością punktową stanowiącą sumę 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

Ocena poziomu potrzeby wsparcia dokonywana jest na podstawie precyzyjnie określonych i obiektywnych kryteriów, związanych z całościowym funkcjonowaniem danej osoby. Ponieważ funkcjonujący system oceny poziomu potrzeby wsparcia uwzględnia wszystkie rodzaje niepełnosprawności, nie ma potrzeby stosowania w odniesieniu do osób cierpiących na określony rodzaj schorzeń osobnego wzoru formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia.

W odniesieniu do decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wydanej przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu Panu Ryszardowi Drewniakowi, pragnę wskazać, iż zgodnie z art. 6b5 ust. 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych od decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia przysługuje wniosek do wojewódzkiego zespołu o ponowne rozpatrzenie sprawy, składany w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Jeśli zainteresowany uznał decyzję Wojewódzkiego Zespołu za wadliwą, także w przedmiocie wartości punktowej ustalonego poziomu potrzeby wsparcia, to przysługiwało mu – stosownie do przywołanego przepisu – prawo jego zaskarżenia na zasadach i w trybie wskazanym w pouczeniu. W wyniku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wszczęte zostaje nowe postępowanie, którego celem jest weryfikacja ustalonego poziomu potrzeby wsparcia i wydanie nowej decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Zgodnie z art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 44) wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności powołuje i odwołuje wojewoda, po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Tym samym Pełnomocnik nie posiada kompetencji do utworzenia filii Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Rozpatrując realizację procedur ustalania poziomu potrzeby wsparcia należy mieć na uwadze, że w przypadku wydawania decyzji o ustaleniu poziomu potrzeby wsparcia zgodnie z art. 6b³ ust. 8 ww. ustawy wnioski o jej wydanie można składać w powiatowych zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności, które mają obowiązek przekazać je do zespołu wojewódzkiego. Ponadto, ocena poziomu potrzeby wsparcia odbywa się w miejscu wskazanym przez wnioskodawcę, co w przypadku województwa lubuskiego oznacza, że w ok. 66% spraw ocena poziomu potrzeby wsparcia odbywa się w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnościami.

Analizując realizację procedur ustalania poziomu potrzeby wsparcia w województwie lubuskim w oparciu o dane zgromadzone w systemie EKSMOoN należy podkreślić, że funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gorzowie

Wielkopolskim nie wpływa negatywnie na liczbę rozpatrywanych spraw mieszkańców południowej części województwa lubuskiego.

Jednocześnie należy wskazać, że Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, zgodnie z art. 69 ustawy o świadczeniu wspierającym, przygotowuje przegląd stosowania przepisów ustawy, który wraz z rekomendacjami zostanie przekazany do akceptacji Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/